

Universitätsbibliothek Paderborn

**Generalis Totius Sacri Ordinis Clericorum Canonicorum
Historia Tripartita**

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XXXII. De fundatione monasterij S. Mariæ Gratiarum Nouariæ, ac vnione,
& reformatioне monasteriorum S. Mariæ Nouæ Astæ. S. Mariæ de Castello
Alexandriæ, sancti Spiritus Bergomi, S. Antonij ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

latus & dicta auctoritate decernimus, quod transsum-
ptu carum manu notarii publici, & Curia causarum
Centra Apostolica, vel aliquius Archiepiscopalis seu E-
piscopalis, vel dicta congregacionis Lateranen. Rector
generalis filio munis, et profu in iudicio, & extra-
vicius exhibita, & olenfa erunt, fides adhibetur,
et ipsa originalis litera forent exhibita, & ostensio.
Nadie ergo omnino bonum licet hanc paginam ne-
fra confirmatione, approbatione, constitutione, exem-
pli, liberacione, susceptionis, decreti, concessionis,
adulsi, flatni, ordinationis, cassationis, annulationis,
disagreementis, reiterationis, prolationis, alienationis, inhibi-
tione, mandati, derogationis, & voluntatu infinge-
re, nisi ea tempore contrarie. Si quis autem hoc
attentare praefamferit, iudicacionem Omnipotens
Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum cuius, se-
natur incursum, Dat. Roma apud S. Petrum anno
marianus Dominicae 1477. decimo Calend. Septem-
bris, Pontificatus nostri anno sexto.

CAPUT TRIGESI-
MV M SECUNDVM.

Defundatione Monasterij sancte
Marie Gratiarum Nouarie,
ac unione, & reformatione
Monasteriorum S. Mariae
Nouae Aste, S. Marie de Ca-
stello Alexandrie, S. Spiritus
Bergomi, S. Antonij Conegli-
ant, S. Bartholomai Lauden-
sis, & S. Marie de Prauallo
Diocesis Ianuensis.

ANNO 1472. Capitulum Gene-
rale Ravennae. Rector Genera-
lis R. P. D. Raphaël Placenti-
nus. Visitatores D. Floren-
tius Placentinus, D. Eusebius
Mediolanensis, D. Matthaus
Veronensis, & D. Ambrosius
Mediolanensis. Hoc autem anno Cives Noua-
tientes animaduertentes nostram congregatio-
nem, quam peculiari veneratione prosequerban-
tur, in Nouariensi Comitatu multa bona, & quæ-
dam etiam monasteria semidiruta possidere, nul-
lam tamen tunc habuisse intra Ciuitatem, vel
propinquam existere, ubi canonicorum Conuen-
tus possit commemorari, de monasterio intra Ciui-
tatem, vel in eius suburbis erigendo consilium
habuerunt. Et primo quidem, quod ex nonnullis
scripturis in Archivo nostro Romano inuen-
tum est, accepit, cum Praeposito S. Spiritus nomine D.

C vi monasterio ad canonorum numerum, II.
& diuinum cultum augendum Iulius II. anno
1511, antiquum nostri ordinis canobium S.
Martha, quod à predicto monasterio quatuor
circiter stadiis est remotum, tunc canonicis de-
stitutum, & clericis seculari nomine Nicolaò Pi-
nello commendatum, perpetuo vniuit. Constat
per literas Apostolicas eodem anno, quarto No-
nas Februario data.

Hoc monasterium incolatu, & sepulta duorum
canonicorum nostrarum congregacionis, qui apud
Nouarienses probeatim coluntur, plurimum
fuit illustratum. Primus extitit D. Blanus Vicen-
tinus, de quo supra ca. 20. dictum fuit. Secundus
D. Andreas de Domo Ossule diecesis in finibus
Sedunorum, de quo Iohannes Philippus noster in
Chronica lib. 6. c. 18. & lib. 7 cap. 2 plura memo-
ratu digna refert, & nos infra loco magis commo-
do dicemus. Ex eodem monasterio prodigit Ven.
P. D. Iohannes Auguinus Nouariensis canonici
mitra religiositas, & incredibilis auctoritas,
qui multos annos in canobio S. Andreae Vercel-
lensi summa cum adificatione totius ciuitatis,
quorum plurimis erat à facis confessionibus, vi-
tu, & operibus, qui illum viderant, dum in dicto
monasterio tyrocinium agerem, sepe superius au-
diuit.

Habuit etiam hoc monasterium Iohannes Phi-

lippum Nouariensem, qui Chronicam canonici ordinis septem libris distinctam collegit, stylo quidem satis demissio, & dimissam, vt pote in qua maxima pars eorum, quæ de ordine canonorum regularium in illa scribit, est minima pars eorum, quæ merito desiderari possunt, in qua non nullos historicos secutus signaros, & illorum autoritate deceptus, quedam falsa, & apocrypha notauit, cui tamen omnes canonici regulares pro labore, & sollicitudine in antiquis monumentis peruestigandis, & conquirendis, & ex tenobris obliuisionis ad lucem erudiendis, multas gratias habere debent.

E Odem anno 1472. Venerab. Frater Bartholomaeus de Ferrariis ultimus Prior S. Marie Novae Astæ congregatiæ S. Crucis Mortariensis, ciuiis rogantibus, monasterium sponte in manibus summi Pontificis resignavit, ut conuentus canonistarum nostræ congregatiæ in eo poneretur, & per nosnos reformaretur. Nam antiquis canonici Mortariensis deficiensibus ille unus ibidem superfluitas erat, & regnacionem, & vniōne admittente Pontifice, eius literas, ad summam totius Ciuitatis benevolentiam erga nosnos perpetuæ teflantam, hic loci adnotare liber sunt autem sequentes:

Sixtus Episcopus seruus servorum Dei, Venerab. fratre Episcopo Asten, Salutem, & Apostolicam benedictionem. Apostolica Sedis in ipsa de benignitate ad ea liberas intendit, per quæ beneficij Ecclesiasticis, ne debitus fraudulentis obsequijs, & personis illa sponte resignantibus, ut rerum granientur insopia, velister, & salubriter valeat prouidetur. Cū itaque sicut accipimus, dilectus filius Iohannes Bartholomeus de Ferrariis, Prior Prioratus B. Mariae Novæ Astenis, Ordinis S. Augustini Prioratus ipsum, quem obtinet, sponte & liber resignare proponat, & ex exhibita nobis pro parte dilectorum sibi uniuersitatis Ciuitatis ciuitatu asten, petitis continebat, canonici congregatiæ Lateranensis dicti Ordinis, ad quos proper eorum exemplarem vitam, & regularem obseruantiam, ac fructus uberes, quos incole locruu, in quibus canonici dictæ congregatiæ verantur ex eoruendem canoniorum consilij, exhortationibus, & institutionibus, ad beatitudinem, & frequenti, & affectu diuinorum celebratione consequuntur, inclo dicitur. Cunctis specialiter gerunt devotionem effectum, non habent aliquem locum pro curia habitatione in dicta Ciuitate, specie verisimili sit, quod si dictus Prioratus eidem congregatiæ amelioretur, vnitetur, & incorporaretur, Reditor, & canonici congregatiæ predicitæ Prioratus ipsum iuxta eorum ritus, & mores regerent, & illum multipliciter reformarent sub regulari obseruantia dicti ordinis, denuo ibidem vacatio beneplacitu, cum incolarum predicatorum animarum salute, ac populi asten, mira consolatione, & deuotio. Fuerit quoq; pro parte Universtitati, Reditor, & congregatiæ predicatorum aſserenti, quod Prioratus predicit fructus, redditus, & prouentus, centu, & quinquaginta florinorum auris de Camera, secundum in valorem annu-

um, non exceant, nobis humiliter supplicatum, ut Præstatum ipsum eidem congregatiæ per petuo iure, annellere, & incorporate, alioquinque in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignarentur. Nos i.gitur, qui dudens inter alia voluntam, & ordinatum, quid pecens beneficia Ecclesiastica alijs vniuersitatis, teneamus exprimere varno valorem secundum communem estimationem beneficij, cuius fieri perire, aliqui non valent, quaque de præmissis certam notitiam non habemus, potius dicti Ioannis Bartholomei in hac parte fauerabiliter annuentes, ac si, ne ex refrigeratione huiusmodi nimis dispensandi patiarat, de aliquo subventioni auxilio prouidore, ac speciale gratiam faci-
re volentes, ipsi sumque Iohannes Bartholomeus à quibuscumque excommunicatis, suspicimus, & intendisti, alioquin Ecclesiastici sententia, confutari, & panis à ure, vel ab hinc quaque occasione, vel causa latu, si quibus quodammodo immodicata existat, ad effectum præsentium dimittaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum fore sententes: necnon omnia, & singula beneficia Ecclesiastica cura, vel sine cura, que ipse Iohannes Bartholomeus etiam ex quibusvis apostolicis differentiationib; obtinet, & expellat, as in quibus, & ad quibus fibiquam nobis competit, quacunque, quocunque, ac qualiuscumque fini, illorum mensa dicta congregatiæ fructuum, reddituum, ac prouentuum vero valorem annuos, ac huiusmodi differentiationum tenet præsentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicatiibus inclinata, fraternitate rosi per apostolicas scriptas committimus, & mandamus, quatenus ab eodem Bartholomeo, vel procuratore suo ad hoc ac specialiter confidito refrigeratione huiusmodi, si eam in suis manibus sponte sacre volebit, ut prior, autoritate nostra hac via donatam recipiat, & admittat, saepe per ter recepta & adhuc reservata, quorū interest, de præmissis omnibus, & singulis nobis expositiis, ac eorum circuulanti, inuestis autoritate prædicta diligenter informet, & si per inserviatiæ huiusmodi ita ebe reperitur, Prioratus predictum, qui Conventualis habuit, & non illu existit, & a Propositore S. Crucis Mortariensis ordinatur, & congregatiæ predicatorum Papicen. Diuicio dependet, & per dicti ordinis canonicos obtinetur, & iurant, si per resignationem huiusmodi tunc, sive alia quam modo, aut ex alterius cuiuscumque persona, seu per suam refrigerationem dicti Iohanni Bartholomei, aut alius alterius de illo extra Romanam Ciuitatem, etiam coram Notario publico, et testibus sponte factam, aut constitutis, & scilicet recordationi Iohanni Pace XXII. predecessoris nostri, que incipit: Excellens, vel affectu alterius beneficij Ecclesiastici, ordinari autoritate collati, vates, etiamque tanto vacanti, quod eius vacatio iuxta Lateranensis statua Comitatus Sedem predicatorum legitimè devoluta, & quod Prioratus dispositiones apostolicæ specialiter refrigeratus existat, & ad eum conuenierit quod per electionem sicut, eique cura in omnibus animari, & super eos inter aliquos lus, cuius statum presentibus baliis volumus pro-
prefis.

CAPUT TRIGESIMVM SECUNDVM.
pofe, gerit in lege, dum modo tempore
punctum non sit in toto aliis officiis
gen, non emissa in iuris, & pertinentiis
regimur per eos recta & corum ritus, & mortis
spiritu, & gubernando, ita quod licet ex te
de congregatiæ prefatu per se, vel alium
superiorum Prioratus, in iurium & pertine
pudicit, & propriis autoritate proprii
exponente, ac illius fratribus, redditus,
non habemus in suis, & dicti Prioratus
iuris, neque convertere, & perpetuo detinere, l
vixit, exq; alterius licentia super hoc
negotiis perpetuo vire, annellere, &
pudicatur, spacio apud S. Petrum anno incar
bonis 1472, quanto id est lunij, p. sicutus u
apud.

Venit quia monasterij redditus eran
tis, & illi penso annua florentia regimur
quodammodo Priori soluebatur, noster
superioris annos in magna paupertate
erant, potius ex piorum eleemosynis,
convenit, & redditus viuentibus. Sed q
nam Deum, breui multa bona receperu
iustitia monasterio primum fuerunt viniti &
subiectus S. Petri ad Nerias in Episcopatu
s. & Prioras S. Miriz Magdalena et
s. Almii, qui erant membra mona
congregationis Mortariensis. Deinde Cl
vano 1541. Decimo Calend. Februar
vito viniti Abbatian Suburbanam S.
iuniorum Ordinis S. Benedicti
cum Pontifice fuerat Abbas Commenda
tum in minoribus constitutus, & ille
vita honesta dicit, & ita monasteri boni
vivit, & subiectus in regulari obseruantia
magis regit, sicut per Dei gratiam nunc
regit quo duodecim ad minus canonis
vite degunt, nam Pius V. anno 1566
ab aliis dignitate donauit.

Hoc monasterium magnis impensis ex
multis pecuniis congregatiæ penè
monasterio Reuerendiss. P. D. Camillus E
piscopi Ferrarie, Reditor Generalis, postea Episcopus A
stæ Reditor in proxima Ciuitate obser
vantiam Mendozum Mediolani go
tem plurimum est labefactatum. Sub
ante Abboti Sanctæ Mariæ noue deg
naturis canonistarum nostræ congregatiæ
in, quod dicitur Sancta Maria. An
A. Noo MCDLXXXIII. Generale Capitulum
Ferrarie. Reditor Generalis R. P. D. Ca
millus Tarsinus. Visitatores D. Ioanne
cav. D. Archangelus Vicentius, D.
Iacobus Mediolanensis, & D. Felicianus Sp
Anno MCDLXXXIII. Capitulum Go
dibem. Reditor Generalis R. P. D. Ca
millus Mediolanensis. Visitatores D. Paul

44 Ms
nab.

propositum non sit in eo aliud alicui specialiter ins quagiam, cum omnibus turbib, & pertinentiis suis congregationis per nos iuxta eorum ritus, & mores tenendū, regnū, & gubernandum, ita quod licet ex tunc Regni, & congregations presulū per se, vel alium seu alias corporalem Prioratu, iurisunque & pertinentiarum propositorum possessionem autoritate propria libere approbaveret, ac illius fructus, redditus, & prouersaria huiusmodi in suo, & dicti Prioratus usus, viuisque conueneret, & perpetuo detinere, Diocesis, ac cuiuslibet alterius licentia super hoc minime impetrare, perpetuo utrius, annellere, & incorporare, & ita in Roma apud S. Petrum anno incarnationis Domini 1472 quinto iudicunq, p. 5. iustificatus nostri annus.

Verum quia monasterij redditus erant validi tenuerat, & ex illis pensio annua florencon quinq. ait antiquo Priori soluebatur, nostri canonici per aliquot annos in magna pauperate illi vivierunt, potius ex priorum clementinis, quam ex monasterij redditibus vivitantes. Sed quia timor Deum, brevi multa bona receperunt: nam monasterio primum fuerunt vniit Archiprestatus S. Petri ad Nevis in Episcopatu Alensis, & Prioratus S. Mariae Magdalena. Diocesis Alerensis, qui erant membra monasterij & congregations Mortariensis. Deinde Clemens VI anno 1323. Decimo Calend. Februario perpetuo vniuit Abbatum Suburbanam Sancto-um Apollolorum Ordinis S. Benedicti, cuius sicut Pontifex fuerat Abbas Commendatarius, iam esse in minoribus constitutus, ut illemet in literis vniionis dicit, & ita monasterii bonis temporalibus auctum in regulari obseruanti plurimum viguit, sicut per Dei gratiam nuna etiam riget, in quo duodecim ad minus canonici sub Abate degunt, nam Pius V. anno 1566. illud Abbatiali dignitate donauit.

Hoc monasterium magnis impensis ex communibus pecuniis congregationis penè totum consumit Reuendens. P. D. Camillus Beccus Rector Generalis, postea Episcopus Aquensis, quod tam in proxima Ciuitatis obfitione per Ioannem Mendozum Mediolani gubernatorem plurimum est labefactatum. Sub regimine Abbatis Sancte Marie noue degit monasterium canonistarum nostrarum congregatio-ns, quod dicitur Sancte Marie Annun-

cata. V.
A Nno MCDLXXXIII. Generale Capitulum Ferrarie. Rector Generalis R. P. D. Hieronymus Tarufinus. Visitatores D. Iohannes Placentinus D. Archangelus Vicentinus, D. Cambius Mediolanensis, & D. Faelicianus Spoleta-

nus. 45 460
p 48
A Nno MCDLXXIII. Generale Capitulum Rauennæ. Rector Generalis Reuer. Pater Dñs Paulus Alexandrinus. Visitatores Dñs Celsus Veronensis, Dñs Philippus à Camerino, Dñs Michæl Papienfis, & Dñs Franciscus Mediolanensis. Hoc anno Serenissimo Duce Venetorum, & Ciubus Bergomensibus inflantibus nostri Lateranenses monasterium Sancti Spiritus in Sub-

Icxandrinus, D. Seuerinus Mediolanensis, D. Franciscus Tarufinus, & D. Bartholomaeus Placentinus. Hoc autem anno Prepositura S. Marie de Castello Alexandriae que erat membrum antiquae congregationis Mortariensis, licet in generali vniione cum suo capite comprehensa, specialiter tamen nostra congregatione per Sextum IV. est vniuit. In qua longe antea nostri canonici degebant, & quam D. Fulgetius Cremonensis à Preposito Mortariensi institutus in titulum tenebat, licet Sextus IV. anno precedenti 1473. illam predidicte Fulgentio, qui à tota Ciuitate tanquam Sanctus in veneratione habebatur. abstulisse, & cuidam D. Francisco de Ferreris nostra congregationis canoni, illam in titulum contulisse, qui nihilominus titulum resignavit: & ita Pontifex illam congregationi perpetuo vniuit, & tunc Conuentus canonistarum sub regimine Prepositi est in illa constitutus. Cui monasterio, quod illius redditus admodum essent tenues, nec sufficerent ad vicium canonistarum, & ad necessarias reparations, alia nonnulla membra, & b. n. officia predidice congregationis Mortariensis fuerunt vniuit Nam Sextus IV. illi vniuit Prioratus S. Andreæ de Castelleto, prope Castrum S. Salvatoris, cum sibi annexa Ecclesia S. Siri, quam vniōne licet Thedodus frater Guelmi Montisferrati Marchionis Diaconus Cardinalis quibusdam praetextibus impediuit, & à Sede Apostolica dictum Prioratum in Commendam obtinuisse, unde inter illum ex una, & Prepositum Mortariensem, ad quem collatio dicti Prioratus tam de iure, quam ex antiqua, & approbata consuetudine spectabat controuersia exorta, nihilominus idem Cardinalis de bono iure Prepositi Mortariensis certior factus, Prioratu sponte cessit, & Pontifex datis nouis literis anno 1482. Calend. Februario vniōne renouavit, que summa integrum effectum est affectu. Deinde anno 1511. tertio Nonas Nouembri Iulius II. dicitur Prepositure adiecit Abbatiam Sancti Stephani de Secedio Diocesis Aquensis, Monialium Ordinis Cisterciensis, eisdem Monialibus sponte cedentibus, tandemque dicta Prepositura fuit vniuit alius Prioratus S. Bartholomei ciuitatis Alexandriae, qui similiter era membrum congregationis Mortariensis. & ita monasterio bonis temporalibus aucto quindecim canonici, exceptis Conuersis, & famulis in eo laudabiliter, & regaliter ad Dei laudem, & honorem degunt.

A Nno MCCCCLXXV. Generale Capitulum Rauennæ. Rector Generalis Reuer. Pater Dñs Paulus Alexandrinus. Visitatores Dñs Celsus Veronensis, Dñs Philippus à Camerino, Dñs Michæl Papienfis, & Dñs Franciscus Mediolanensis. Hoc anno Serenissimo Duce Venetorum, & Ciubus Bergomensibus inflantibus nostri Lateranenses monasterium Sancti Spiritus in Sub-

718
In Suburbio Ciuitatis, quod S. Antonii dicitur, reformatum, & in spiritualibus, & temporalibus multipliciter collapsum instaurandum accepterunt. Ecclia monasterium Propositura Contentualis Ordinis S. Petri de Magella, vulgo Ecclesiarum, pro qua reformata pro parte Serenissimi Duci Petri Mocenigo, & Communis Cinius Bergomensis supplicatum est Pontifici, ut ab aliis monachis Ordinem monachorum in eo extingueretur, & Ordinem canonorum regularium congregationis Lateranensis institueretur, illudque nostrae congregationis uniret, & nostros auctoritate Apostolica compellere dicti monasterii suscipere, & illud iuxta laudabiles consuetudines, obseruas, & mores nostrae congregationis reformare, ad quorum processiones literae Apostolicae totam rei seriem exponentes sunt date.

Sexto Episcopatu seruum servorum Dei. Dilecti filii Proposito Sancti Alexandri, & Andreae de Ponte canonici majoris Ecclesie Bergomensis salutem, & apostolicam benedictionem. Regimini universali Ecclesie, meritis licet insufficientibus, disponente Domino presidente, eru angustias aperturas, & continua meditatione pulsantur, ut opere, & operari cunctis impendamus, quid Ecclesie, monasterii, & alia pia loca, illarumque personae in paci dulcedine, mori sanctitudine, religione obseruantia cum diuini cultus augmento, & Ecclesiastica disciplina norma extirpatis vitiis, sedisit Valeat gubernari. Neque sequendum dilectorum filiorum Communis, & bonum Ciuitatis Bergoni clamor infinitatione percepit, quod dilecti filii modernus Prior, & Fratres domus, seu Prioratus S. Spiritus in Burgo S. Antonii Bergomensis, Ordinis S. Petri Confessorum de Magella Ecclesiarum nuncupatorum, & infra. Et sicut eadem infinitatio subiungebat, si Prior, & Fratres predicti inde anouercentur, & Ordo predictus inibi supprimetur, & penitus extingueretur, ac canonici congregationis Lateranensis Ordinis sancti Augustini ad quos populus predictus specialiter devotione affectum erit, ibidem locentur, firmam spem, fiduciamque concipientes, quod ex iliorum laudabilis vita, & conuersatione, diuinorum studiorum, & deusta celebratio, & prædicatione Verbi Dei, monitionibus, consiliis, & auctoritate consideretur, faciendo etiam cultus augmentum cum aumonarum salute, deuotione incremento, & populi predicti miro admodum consolacione. Quare tam pro parte dilecti filii nobilis vir Petri Mocenigo Duci Veneriarum, quan Communis, & bonum predicatorum nobis fuit bimilicis supplicatum, ut in primis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur reformatio dicta domus, prout ex debito tenemus postea offici, paternae solitudinis studio intententes, difcretioni vestre, de qua in his, & alijs specialiter in Domino fiducian obtineamus, per apostolico scripta committimus, & manda, mis, quatenus posset, vel alter vestrum ad dictam domum, fuit prioratum accederet, & habentes solum Deum proprieatis, & ad salutem animarum dicte Ciuitati-

Christi fidelium incidentes, modernum priorem, & fratres domus ante dicto ipsamque dominum tam in ea parte, quam in membris auctoritate nostra visitet, & si predicti vera esse innenerint, super quo vestras conscientias oreramus, Priorum, & predicti fratres iuxta excessum, vel coram exigentiam, & regularia instituta dicti Ordinis de Magella punient, corrigit, & affigent, si forque ad alias domus dicti ordinis, in quibus benevolos inuenierint receptores, eadem auctoritate transfraterat; Ordinem de Magella, ac dependantiam dicti Prioratus, si qua est, supprimat penitus, & extinguit. Et nihilominus si translatione, & profissionem, & extincionem huiusmodi per nos vigore presentium fieri contigerit, ut prefetur, domini, seu Prioratum ipsum in Prioratum S. Augustini erigat, iliumque cuius fructus, redditus, & praemium quaeconquerum florentium atri de Camera secundum communem estimationem valorem annum, ut afferatur, non excedunt, Congregationis prefatae, cuius fructus per dictum, & prouentum verum valorem annuum presentibus haberi volumus pro et pre per nos iusta iuris, & consuetudinis, ac regularia instituta dicti Ordinis S. Augustini perpetuo statu temporibus recentioribus regendis, & gubernandis, cum omnibus variis, & pertinentiis suis dicta auctoritate appropriare, applicare, amittere, & incorporare: natus dictis filios Religiosorum, & Canonicos dicta Congregationis, quod Prioratum reformatum huiusmodi reipublica iliusque iure & virtute, & consuetudine, inserviat quae prefata perpetua regens, & gubernans, cogit, & compit, ac alia circa haec opportuna, & necessaria facit, & exequi eadem auctoritate euretur. Contradicentes quilibet, & rebiles, per censorum, Ecclesiasticam, & alias varia re media, appellatione postposita compescendo, conuocate ad hoc siopus fuerit, auxilio brachij sceleris, non obstantibus constitutionibus, & ordinacionis apostolicis, ac nostris, illa præserbit, per quam adiuuatur inter alia volumus, quod potentes beneficiis Ecclesiasticis alii vari, tenentur exprimere verum valorem secundum communem estimationem tam beneficiorum, & rebus quam illico, cui viris patrarent, aliquo uno non taliter, & semper in uniuscunq; consilio scilicet ad partes, vocis quorum interget, nec non monasteriis, & ordini predicatorum iuramento, confirmatione apostolica, vel quacunque siunt at alia obstatu eatur, contraria quibuscumque, aut si aliqui super prouisionibus suis secundum dicti Prioratus huiusmodi, vel alij beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus specialiter, vel generaliter apostolica. Sed ut Legatorum eius lato, & impetratur, ut amisi per eas ad inhibitionem, reservationem, & devetum, vel alias quomodo libet pro processu, quae quidem literas, & processus habitos per easdem ad ipsam præratum volumus non extendat: sed unum per hoc in quod ad executionem Prioratum, seu beneficiorum aliorum predicatorum generari, & quibuslibet alij privilegiis, adulterio, & literis apostolicae beneficiis, vel generalibus, quorumcumque tenorum existant, per que presentibus non expressa, vel tota alter non infra efficiunt bisignificativa impediunt valeant quomodo libet, vel differet, &

qua, quaque tuto tenore habenda sit in nostris meo fidelis. Valamus autem, quod Prior & predicti Prioratus de novo erexit de quindecim annis antatas, seu me die scripta dicta Camere Apostolica decimus sollempniter. Et in super ex numeritum decimum, si scimus super hec a quasnam quatuor annis religerant contingere attentari, in qualibet. Petrum anno incarnationis Domini. Calend. Februario Pontificatus nostri.

Vix predicatorum literatum eiecit, & canonicis regulares Lateranenses ab eo monasterium vel reluctantibus, & introductis, quos monachi nonnulli apostolica ad Praepositos domorum Fidelium, & Humiliorum impletatis ejercere tentauerunt Lateranenses ad Sedein Apostolice eorum humilitate exponunt, le locum perclusum minime adeptos, sed rogatos, quis illud pro virtute reformatum ac transformationem in spiritualibus, trahit temporalibus (erat enim monachus fidelis deinde, & illius bona fere omnibus) impensim desufasse. Pontificatus, villorum quieti, & saluti opponere de benigitate A postolica dignitatis intellectus, Pontifex per alias litteras apudpropter, & Antonio Sonica canonicis mandauit, quatenus confirmatione rite, ac legitime per nosfro, stipulationem priorum literatum facta, permanentiappellabilem aduersa parti file perpetuum imponeant. Quibus Innocentius VIII alaudit, mandans duobus maiorum dicto canonici iuste defensionis praesidio, natus contra dictos monachos aduersarios, si opus foret, auxilio brachij. Quod illividenter, tandem a molesteriis: & ita canonici monasterio repudiantibus incumbentes, breui ad optimam adiuxerunt: nam vbi propter locum, venientis via sex canonici degabant, numerus prodecem, & octo, & amplius sufficiens fuit amplio monasterio cum ducento ornata, in quo multi viri sancti, & homines linguarum, & scientiarum tracti, & clavis floruerunt. Inter quos certi, Dominus Joannes Chrysostomus, Zichius, vit singularis integratiss, & eruditiss, Linguarum Latinarum, Graecarum, & Hebreorum multorum temporum secundus, qui dominum trium linguarum, Graecarum, & Hebreorum duobus ac viginti parvissimis compulauit, quod morte praevulere non potuit. Vidi illud manu scriptum in monasterio S. Spiritus tomum, & octo comprehensum anno 1619, in maiori Ecclesia Bergomensis S.

modernum Fratrum, &
amque dominum tanquam
iteat nostra visitatio, &
super quo velletis confi-
& predictori fratre vesti-
mentam, & regulare u-
lla paucitatem, corrigitur
ut dicit ordinis, quia
est, radens anteriorum
de Mergelle, ac depende-
t, supprimat penitentia, &
si transfringit, suppon-
it modo per vos rigore pra-
prefertur, denonciam, fa-
tum s. angelicorum, u-
tus, & presentem quadu-
le Camera scandit, tem-
annusq[ue] agitur, ut
afas, cuius fulgurans
universitas annum pre-
ex p[ro]p[ter]o ex parte il-
le regularia infusa datur
ut futuri temporis re-
ndo, casu omniu[m] mali,
tertiate approp[ri]ata, ap-
petor: nescio dicitur si
dilecta Congregatio, quid
infundit recipit, dumque
instituit, ut prestatas per
elegi, & compatis, ac au-
tore facias, & eius
contradicentes quibus, &
scissibus, & dissimili-
tate compende, conuca-
tibus brachis sceleris, vni-
& ordine uero spolia
per quam deuotissime al-
legit. Eccl[esi]a abser-
verum valorem secundum
am beneficium, & mendi, quan-
tum ratiu[m] ratiu[m] ratiu[m]
liu[m] fieret aliud, nec
nouari, & ordine pro-
missione spolia, vi-
lentia carceris, exterrita
super provocatio finis
admodum vel ali[u]m i[n]fatu-
ales, vel generali spe-
ciu[m] lateris imperiatur
& est uatum, & incen-
si praeceps, non quoniam
per eadem ad ipsam trai-
ctum nullum per hoc ex qua-
si benissimum alium
liberis alijs praeceps, ne
desertum, vel generali
spoliis, per que prestatas
infecta efficiat beng-
tem dolerent vel affligerent
de qua

rie nuncupata Conciones Quadragesimales ad
populum habuimus, hic omnibus gradibus ho-
noris in nostra congregacione laudabiliter fun-
ctus est, nec semel. Secundus, Dominus Basilus
Zanchius dicti Ioannis Chrysostomi tum carne,
tum religione, & professione germanus, qui po-
litiores literas Graecas, & Latinas plurimum illa-
strauit, hic multa veribus, & soluta oratione
scripta, h[ab]et multa p[re]clarissima ingenij monumenta
posteriori reliquit, de quibus suo loco dicendum.
Huius opus sunt additiones ad Marium Nizo-
nium. Claruerunt circa annum 1560. Tertius Do-
minus Valerianus Bergomensis senior, & predi-
ctorum Chrysostomi, & Basilii Sinchronos, qui
varia opuscula devotissima edidit, De facilitate
bene vivendi, de Septem Beatiudinibus, de Ora-
tione Dominicana, de Amore Dei, Valerianus al-
ter Bergomensis, qui multis sermones scriptis ad
varias materias accommodatos. Liber vero pro
coronide historie dicti monasterij subnectere,
qui autor Historie Bergomensis Ecclesiae, sub
titulo Vinc[ent]us Bergomensis parte secunda, c. 85.
de illo s. ribit: Multi, inquit, dignissimi laboratores
venerunt in viciniam nostram anno Domini 1476, quando
Canonici Regularis autoritate, & auxilio illustrissimi
Dominii Venetorum, & Revereundissimi Domini
Ludovici Donati Episcopi huic nostrar[um] vici, nec non ope
magnifica Republica nostra ingressi sunt in monas-
terium sancti Spiritus, euclu[m] Fratrilu[m] Calistini, in quo
monasterio postmodum multi dignissimi floruerunt virtu-
scientia, & sanctitate, tam ex Bergomensibus, quam ex
alienis, & florent usque in hodiernum diem, viuentes se-
cundum Regulam Sanctissimi Patri Augustini, & con-
stitutiones Patronorum. Hac ex veteribus scriptu-
ris ipsius monasterij, in quo monasterio fuit primus
Prior R. D. Baptista Venetus.

Anno 1476. Capitulum Generale Rauenne
Rector Generalis R. P. D. Celsus Veronensis.
Visitatores Dominus Florentius Placentinus,
Dominus Raphaël Placentinus, Dominus Eu-
sebius Mediolanensis, & D. Matthæus Veronensis.
Anno 1477. Capitulum Generale Regi Lepidi.
Rector Generalis R. P. D. Hieronymus Tarusinus. Visitatores D. Archangelus Vicen-
tinus, D. Iohannes Placentinus, D. Ambrosius Mediolanensis, & D. Archangelus Papensis. Anno 1478. Generale Capitulum Rauenne. Rector Generalis D. Archangelus Placentinus. Visitatores D. Seuerinus Mediolanensis, D. Franciscus Tarusinus, D. Desiderius Vicentinus ex familia de Lufis, qui fuit Poeta celebris, & D. Bartholomæus Placentinus, qui obiit intra annum, & eius
loco electus fuit D. Sylanus Venetus.

Anno 1479. Capitulum Generale Ferrarie.
Rector Generalis R. P. D. Raphael Placentinus.
Visitatores D. Philippus à Camerino, D. Michael Papiensis, D. Franciscus de Apollinis
Mediolanensis, & D. Gregorius Placentinus.
Hoc autem anno Venerab. Pater D. Gotardus de

Gobelin.

CAPUT TRIGESIMVM TERTIVM.

710 Gobellis Prior monasterij sancti Antonij Castri Congregiani Ordinis canonorum regularium S. Macii, suum perspiciens Ordinem fere ad nihilum redactum, & omnia illius collegia vel secularibus commendata, vel ad alios Ordines translatam, cogitauit suum monasterium alicui congregationi viuens vniire, ne post illius obitum, sicut cetera, commendaretur, & ad omnimodam de-solationem redigeretur, consilioque cum aliquo Ciubus communicato, sua sum est, ut illud nostrae congregationi vniiret, quorum suasionibus ad Tarufinam Sanctorum Quadragnita Martyrum canoniam profectus, R. P. D. Fieronymum de Tarufino conueniens, qui paulo antea fuerat Rector Generalis, cum illo de monasterio ad fauorem congregationis in manibus Pontificis resignando, relerata sibi pensione super illius fructibus, tractatum habuit, & ambo pariter procuratorem cum sufficientibus mandatis ad Romanam Curiam pro beneficio Pontificis obtinendo legauerunt. Quorum votis Pontifex annuit, datis pro vnione literis Apostolicis decimo Calend. Aprilis anno 1479. Hoc monasterium, quantum ex antiquis illius monumentis auecupari licet, duplex erat, alterum videlicet canonorum, & canonissarum alterum: sed deficientibus primo canonissis, ipsi tandem canonici omnes prater unum Priorum defecerunt. Post vnionem vero ita per nosros fuit restitutum, ut semper in eo duodecim canonici ad minus sub regulari disciplina laudabiliter viveant, quemadmodum nunc etiam per Dei gratiam vivunt. Ecclesia pulcherrima ab ipsis fundamentis renovata, cui reficiende pia aliquot persona manus adiutrices largissimas prorexerunt. Sufflavit autem dictus Vener. Prior propter huiusmodi resignatiorem a canonice sui Ordinis molestias non leues, propterea quas illum Sixtus Quartus ab eorumdem omnimoda subiectione liberavit, & sub immediata protectione Sedis Apostolicaecepit, per Breue speciale datum 10. Calend. Aprilis anni 1480. Ex hoc monasterio duos viros probatos, & inculpatissima vita profectos agnouit, D. Antonius, & D. Vitalius, quorum posterior erat Magister Novitorum, sub cuius disciplina meum ipse tyrocinium quinque annorum absolu. obiit Tarufino in monasterio sanctorum Quadragnita Martyrum, ubi etiam fuerat Prior anno 1509.

VIII A Nno 1480. Capitulum Generale Rauennae. ARector Generalis R.P.D Celsus Veronensis. Visitatores D. Florentius Placentinus, D. Sabimus Mortariensis, D. Cornelius Mediolanensis, & D. Matthaeus Veronensis. Anno vero 1481. Generale Capitulum Ferrariae. Rector Generalis Reuer. P. D. Hieronymus Tarufinus. Visitatores D. Iohannes Placentinus, D. Ambrosius Mediolanensis, D. Columbinus Cremonensis, & D. Simon Mediolanensis.

^{46 Ms} ^{17 M} ^{108.}

Hoc autem anno Sextus IV. ad preces illustriss. D. Iohannis Galcatij Mediolani Duxis monasterij S. Bartholomaei prope ciuitatem Laudam ordinis Cruciferorum, illius Priori Ardinco de Zurlio sponte cedente, nostrae congregati-viuit, referatis tamen eidem Priori omnibus fructibus dicti monasterij, eius vita durante, preter domos, & viridarium contignum. Emanau-erunt litera vniuersitatis apud S. Petrum Idib. Februario 1481. quare nostri canonici ad illud accederunt, per aliquot annos ibidem magna pauperitate, vitaque probitate vixerunt: ubi quemadmodum in multis alijs locis illud implerunt, quod primi nostra reformationis autores a Deo preabantur, ne vnguare permittent illos diuini abudare. Anno tamen sequenti ad preces eiusdem Duxis Mediolani Sextus eidem monasterio adiunxit aliud cenobium Sanctimonialium S. Mariae de Riole nuncupatum, Ordinis Cisterciensis, prope Civitatem, in quo tantum quatuor moniales cum Abbatisa degebant, eadem Abbatisa nomine Aloysia sponte cedente, & cum dictis monialibus aliò translatas, extinctas; in dicto monasterio cujus Abbatis dignitate Ordine Cisterciensi, & instituto in illo ordine canonorum regularium congregations Lateranensis, prout constat ex literis vniuersitatis a. apud S. Petrum 8. Calend. Martii anno 1481. Primam S. Bartholomaei vniunionem firmauit Alexander VI. 13. Calend. Iulij Pontificatus sui anno 5.

Permanserunt autem in dicto S. Bartholomaei cenobio Lateranensis usque ad annum 1540, quo praetextu munienda Ciuitatis, quod membris nimis foret propinquum, illud cum Ecclesia totam a fundamentis effundit, unde canonici se se intra Ciuitatem recipiebant, in priuatis domibus usque ad annum 1545, cum non modica incommodis manferunt, quo anno Venerabilis facerdos Petrus de Malochis Ecclesiis parochalem S. Romani, quam in titulum tenet, in manibus Pauli III. Pontificis, ad effectum transfe- di in illam praedictum conuenientiam canonicorum S. Bartholomaei resignauit, cessationem, & translationem admittente, ac firmando dicto Pontifice 4. Idus Augusti, eiusdem anni 1545.

Hoc monasterium aliquot viros insignes pro-tulit, ex quorum numero cedens R. P. Paulus Laudensis, qui fuit insignis Theologus, & cultioris lingue Latine peritus sumus, quique omnibus gradibus honoris usque ad Praefecturam Generalem in nostra congregacione laudabili-ter functus est. Item D. Constantinus Laudensis virtusque Iuris Doctor, & Theologus, qui fuit Procurator Generalis totius congregations in Romana Curia, donec vero Praefectura Generalis tenuerit Reuer. P. D. Constantinus Laudensis, de cuius multissima eruditio, vita integrata, pruden- tia, & benignitate omnibus cognita plura dicen- da, quæ modò reticemus ne videamur alienare.

Hoc

CAPUT TRIGE-SIMVM TERTIVM.
Hac codem anno 1481. Sextus Abdatis Merit. d. Præz. illo Ianuensis dicitur, & in C. Iusticiæ cō ne data, in qua per annū supra quinq̄ uinq̄ a m̄ a iachorum anno oanno defecrat, extintis in illa iachora, actionem etiam ordine monasticæ congregati contulit ad effectum, & excedit ergredi ex illius bonis in oppidi ducis Dertoniensis cenobium sub Abbat. quod tamen non est creatum, & nulli bona Abbat. S. Theodori Ianue-ata enumerant autem litera practicata in Calendis Nouembriis.

CAPUT TRIGE-SIMVM TERTIVM.

Dereformatione antique. Ca-
nica S. Marie montis C
fundatione monasterii
Maria Pacis de Urbe.

A Nno 1481. quo Genera-
pitulum congregatū ſu-
uenit. ac in eo electi
Generalis R. P. D. Se-
Mediolanensis. Viftu-
D. Archangelus Vice-
D. Franciscus Tarsilensis
Iohannes Venetus, & D. Lucas Mediolanensis
cenobium eis antiquum canonici Ordini
S. Mariae montis Cretæ, in dioceſe
S. Iohannes Montis, erati, olim Vercelleni, e
m. hinc, bi monasterium, mons inter Pa-
lmarum ceterorum dicta proinceps altissi-
mum. B. Eusebius Episcopū Vercelle-
i. In multis cauſa declinanda perſecutione
cauſam se recipili, Beataque Virginis
genitrix imaginem à Luca Euangelista
in ex Oriente allata, cō tranſuſile, ac in
uocello extreto, quod S. Eusebij Orato-
runc dicitur, loeavit, Vercellenſis Eccle-
ſia rufiſtanatur. ubi poſta Marchionis
intera per amplam Ecclesia ante annos
prout exiuxerit, & multis prædijs, vills,
firē cō locum temporali iurisdictione de-
cēdāt canonice regularibus Ord. S. Au-
gustinianis. Prioris degentibus, antiquis
congregatis, cuius nomen obli-
tam legere non potui, perpetuo regendum
debet. Qui locum per aliquot ſecula te-
ſi, donet bellorum procellis ingruentibus
ille regiones non ſemel attrita fuerat,
et bonis occupatis, iuribus, & iurisdictiō-
bus illis detentibus viſuratis, ad ta-

Lb. III.

Hac eodem anno 1481. Sextus Abdicationis S. Mariae d. Prae ualle fanuenis dicens, & O. illius Calcerensis cō nendatam, in qua per annos octo supra quinqaginta monachorum conatus omnino defecerat, extinctis in illa titulo Abbatia, necnon etiam ordine monastico, nonnulla congregatione contritul ad effectum, & cum possetare erigend ex illius bonis in oppido Novum aedes Dertonenis cenobium sub titulo Abbatis, quod tamen non est creatum, & monacharum bona Abbatia S. Theodori fanuenis uita canauerant autem litera prædictæ vñlosa & Calendis Nouembriis.

CAPV T R I G E S I M V M T E R T I V M .

Dereformatione antique Canonicæ S. Maria montis Cretæ & fundatione monasterij S. Maria Pacis de Vrbe.

Anno 1482. quo Generale Capitulum congregatum fuit Rauenz. ac in eo electi Recto Generalis R. P. D. Seuerinus Mediolanensis. Visitatores D. Archangelus Vicentinus, D. Franciscus Tarauinus, D. Julianus Venetus, & D. Lucas Mediolanensis, reformatum est antiquum canonici Ordinis cœnobiorum S. Maria montis Cretæ, in diocesi Calabria Monticelli, olim Vercelleni. est autem locus, ubi monasterium, mons inter Padum, Taurum exterorū dictæ prouincie altissimus. sed quoniam B. Eusebii Episcopi Vercellensem & martyrem causa declinanda perfectione. A sanctorum se recepisse, Beataeque Virginis Dei genitricis imaginem a Luca Euangeliista depictam, ex Oriente allata, cō translatisse, ac in parvo fæculo extructo, quod S. Eusebii Oratorium nomine dicitur, locanifice, Vercellenis Ecclesia tabularia testatur, ubi postea Marchioness Montisferrati per amplam Ecclesiæ ante annos quingentos exstruxerit, & multis prædij, villis, & casulis cū illorum temporali iurisdictione donata ac dprat canonici regularibus Ord. S. Augustini sub regime Prioris degentibus, antiquæ cūndam congregations, cuius nomen oblitteratum legere non potui, perpetuo regendum trididerunt. Qui locum per aliquot secula tenuerunt, donec bellorum procellis ingruentibus, qui bus illæ regiones non semel attrite fuerant & crudeliter vastata, monasterium canonici fugiti, bonis occupatis, iuribus, & iurisdictionibus ab illicet detentoribus usurpati, ad tantam

iquo viro infiges pro cœfendus R. P. D. P. insigilis Theologus, & peritus, quisque eius vñque ad Praefectum congregatione landebat. Conflaniam Laudem, qui fuit locum per aliquot secula tenuerunt, donec bellorum procellis ingruentibus, qui bus illæ regiones non semel attrite fuerant & crudeliter vastata, monasterium canonici fugiti, bonis occupatis, iuribus, & iurisdictionibus ab illicet detentoribus usurpati, ad tantam

Lib. III.

PPP puerulum

II.

49 Mo
naf.

Anno 1483. Generale Capitulum Placentie. Recto Generalis R. P. D. Archangelus Vicentinus. Visitatores D. Gregorius Placentinus, D. Donatus Mediolanensis, D. Philippus à Camerino, & D. Philippus Vercellenensis. Hoc anno Sextus IV. Ecclesiæ S. Maria Pacis de vrbe proprii sumptibus fundatam canonici regularibus Laterano pulsis donauit. Cuius erigend occasio haec fuit; nam ubi templum S. Maria Pacis nunc visitur, erat antea Ecclesia parochialis S. Andrea de Aquarenariis nuncupata, & in illius portico effigies beatissimæ Virginis Deipare,